

BAGIMSIZ DENETİM VE YEMİNLİ MALİ MÜŞAVİRLİK LTD. ŞTİ.

SİNERJİ SİRKÜLER RAPOR

Sirküler Tarihi: 27.03.2025

Sirküler No : 2025/16

2024 YILI ENFLASYON DÜZELTMESİNDE STOKLARIN DÜZELTİLMESİNDE KULLANILABİLECEK BASİT ORTALAMA YÖNTEM VE DÜZELTME KATSAYILARININ HESAPLANMASI

1.1. 2024 Yılı Geçici Vergi Dönemlerinde Enflasyon Düzeltmesi Yapan Mükelleflerde Dikkate Alınacak Basit Ortalama Düzeltme Katsayısı:

Bilindiği üzere enflasyon düzeltmesi uygulamasında toplulaştırılmış yöntemler kullanılarak düzeltilebilecek parasal olmayan kıymetler stoklarla sınırlandırılmıştır. Stoklardan kastedilen; ilk madde malzeme, yarı mamul, mamul madde, ticari mallar ve diğer stoklardır.

Vergi Usul Kanunu'nun ilgili hükümleri çerçevesinde stoklar maliyet bedeli ile değerlendirilmektedir.

İşletmeler, çeşit ve miktar itibarıyla önemli tutarlara ulaşan stoklarına ilişkin olarak düzeltme işleminde gerçek yöntemi uygulayabilecekleri gibi toplulaştırılmış yöntemlerden herhangi birini de tercih edebilmektedirler.

Stokların düzeltilmesinde gerçek yöntemi kullanan mükellefler mümkün olduğunca inebildikleri kadar alt ayrıma giderek düzeltme işlemini gerçekleştireceklerdir.

Topplulaştırılmış yöntemleri seçenler ise mümkün olduğunca inebildikleri her bir alt ayırım itibarıyla diledikleri toplulaştırılmış yöntemi kullanmakta serbesttirler.

Vergi Usul Kanunu'nun mükerrer 298. maddesinin Hazine ve Maliye Bakanlığına verdiği yetkiye istinaden Bakanlıkça;

1. Basit ortalama yöntem,

BAĞIMSIZ DENETİM VE YEMİNLİ MALİ MÜŞAVİRLİK LTD. ŞTİ.

2. Stok devir hızı yöntemi,

olmak üzere iki tür toplulaştırılmış yöntem belirlenmiştir. Mükellefler belirtilen bu yöntemlerden herhangi birini seçebileceklerdir.

Toplulaştırılmış yöntemlerin tercih edilmesi halinde mükellefler stokların düzeltmeye esas tutarlarını, düzeltmede esas alınacak tarihlere bağlı kalmaksızın, dönem ortalama düzeltme katsayısı ile veya stok devir hızına göre bulunan düzeltme katsayısı ile çarpma suretiyle düzeltme işlemini gerçekleştireceklerdir.

Toplulaştırılmış yöntemleri uygulamak istemeyenler, uyguladıkları stok değerlendirme yöntemlerine göre tespit ettikleri düzeltmeye esas tutara, düzeltme katsayılarını uygulamak suretiyle enflasyon düzeltmesi yapacaklardır.

“Basit Ortalama Yöntem”de düzeltme katsayısı; mali tabloların ait olduğu aya ilişkin fiyat endeksinin, bu endeks ile bir önceki geçici vergi döneminin sonundaki fiyat endeksi toplamının ikiye bölünmesi sonucu bulunan endekse bölünmesiyle elde edilen katsayı olarak hesaplanmakta ve düzeltmeye esas tutar olarak dönem sonu bilançosunda yer alan stoklara ait değerler esas alınmaktadır.

Bilindiği üzere 560 Sıra No.lu Vergi Usul Kanunu Genel Tebliği ile tüm mükelleflerin birinci geçici vergi döneminde, 563 Sıra No.lu Vergi Usul Kanunu Genel Tebliği ile de 31/12/2023 tarihli gelir tablosundaki brüt satışlar toplamı 50.000.000 TL'nin altında olan mükelleflerin enflasyon düzeltmesi yapmaması uygun bulunmuştur.

176 sıra numaralı VUK Sirkülerinde; stokların düzeltilmesinde kullanılacak basit ortalama yöntemindeki katsayıların doğru hesaplanabilmesi için söz konusu formülde enflasyon düzeltmesinin uygulanmadığı geçici vergi dönem sonundaki fiyat endeksi (Yİ-ÜFE) yerine, enflasyon düzeltmesinin uygulandığı en son geçici vergi dönemi ya da hesap dönemi sonundaki fiyat endeksinin (Yİ-ÜFE) dikkate alınması gerektiği yönünde açıklama yapılmıştır.

BAĞIMSIZ DENETİM VE YEMİNLİ MALİ MÜŞAVİRLİK LTD. ŞTİ.

Bu durumda 2024 yılı geçici vergi dönemlerinde enflasyon düzeltmesi yapmış olanlar için 31.12.2024 tarihli bilançonun düzeltilmesinde kullanılacak basit ortalama yöntemde düzeltme katsayısı Eylül 2024 endeksi dikkate alınarak hesaplanacaktır. Bu durumdaki mükellefler için düzeltme katsayı = $3.746,52 / [(3.746,52 + 3.659,84) / 2] = 1,01170$ olarak dikkate alınacaktır.

1.2. 2024 Yılı Geçici Vergi Dönemlerinde Enflasyon Düzeltmesi Yapmayan Mükelleflerde Dikkate Alınacak Basit Ortalama Düzeltme Katsayısı:

Bir önceki başlık altında da ifade edildiği üzere, 563 Sıra No.lu Vergi Usul Kanunu Genel Tebliği uyarınca 31/12/2023 tarihli gelir tablosundaki brüt satışlar toplamı 50.000.000 TL'nin altında olan mükellefler 2024 yılı geçici vergi dönemlerinde enflasyon düzeltmesi yapmamışlardır.

Geçici vergi dönemlerinde enflasyon düzeltmesi yapmamış olanlar için basit ortalama yöntem düzeltme katsayısı en son enflasyon düzeltmesi yapılan 2023 Aralık ayı endeksi dikkate alınarak hesaplanacaktır. Bu durumdaki mükellefler için ise düzeltme katsayı = $3.746,52 / [(3.746,52 + 2.915,02) / 2] = 1,12482$ olarak dikkate alınacaktır.

Saygılarımızla,

SİNERJİ
Bağımsız Denetim
Danışmanlık ve Yeminli
Mali Müşavirlik Ltd. Şti.